

MEDIACE V TRESTNÍM ŘÍZENÍ

Abstrakt

Tématem této diplomové práce je mediace mezi obětí a pachatelem trestného činu a její zasazení do rámce trestního řízení. Mediace v trestních věcech je jedním z programů restorativní justice, která klade důraz na naplnění potřeb poškozeného a převzetí odpovědnosti pachatele za následky způsobené trestným činem. Do úvah o řešení zapojuje i další zasažené osoby a příslušnou komunitu. Mediace je dobrovolné a důvěrné mimosoudní zprostředkování řešení konfliktu a následků trestného činu mezi pachatelem a poškozeným za účasti třetí nestranné osoby mediátora.

V rámci práce je zpracována právní úprava mediace v trestních věcech, která spadá pod kompetence Probační a mediační služby. V trestním řízení je mediace nejčastěji využívána v rámci zvláštních způsobů řízení, tzv. odklonů, a to především u podmíněného zastavení trestního stíhání, narovnání a v případě mladistvého pachatele navíc u odstoupení od trestního stíhání.

Práce se zabývá trestní mediací z hlediska praxe a přibližuje její průběh od okamžiku vyhodnocování případů vhodných pro mediaci Probační a mediační službou a individuální konzultace s účastníky přes společné mediační setkání až po vykonání případné mediační dohody. Práce se zaměřuje nejen na rovinu obecnou, ale i na odlišnosti právní úpravy a praxe u mladistvých pachatelů, u nichž je kladen větší důraz na nápravu pachatele a náhradu škody. Mediace tak v jejich případě může poskytnout širší uplatnění.

Cílem práce je poskytnout ucelený pohled na mediaci v trestním řízení z hlediska právní úpravy i praxe v České republice a vyzdvihnout specifika v případech mladistvých pachatelů. Tento přehled doplňují statistická data Probační a mediační služby ohledně provedených mediací a výsledky kriminologických výzkumů zaměřených především na zkušenosti účastníků i mediátorů a potažmo úspěšnost ohledně dosažení mediační dohody a naplnění potřeb účastníků.